

SZÖVETSÉG A VÁLTOZÁSÉRT

Záróközlemény

Az ellenzéki együttműködés önkormányzati kérdéseiről

A Demokratikus Koalíció, a Magyar Szocialista Párt, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, a Szövetségben, Együtt Magyarorszáért Párt, az önkormányzatisággal kapcsolatos egyeztetések lezárásaként az alábbi zárónyilatkozatot fogadja el.

A kormány közigazgatási rendszer átalakítására irányuló elmúlt kétévi tevékenysége alapjaiban érintette az önkormányzati rendszert, az önkormányzati működést.

A változtatások következetlenek, sokszor szakszerűtlenek. Jól érzékelteti ezt a „fülkeforradalmi” szándékokat megvalósítani hivatott jogalkotás menete, a gyakori, esetenként a hatályba lépést megelőző módosítások, az, hogy gyakran a koncepcionális törvénytervezeteket nem a kormány előterjesztéseként, hanem egyéni képviselői indítványként kerülnek a jogalkotó elé, s azokat a kormánypárti önkormányzati lobbierős érdekérvényesítő képessége koncepcionális kérdésekben is felülírja.

Az önkormányzati rendszert érintő, eddig elfogadott, átalakítást célzó jogi szabályozás csak az állami befolyás hegemóniájának biztosításában következetes. Az azonban elmondható, hogy a változtatások iránya a helyi közösségek jogainak, lehetőségeinek visszaszorítására, a szolgáltatások színvonalának csökkentésére, az elérhetőség nehezítésére irányultak. Azt is tudni kell, hogy a változások legnagyobb és legalapvetőbb részeit kétharmados jogszabályba foglalták. Ezért ezeknek a megváltoztatása is jelentős politikai fölény és többség esetén lehetséges.

Meggyőződésünk, az **önkormányzati működés eddigi tapasztalatain, az önkormányzatiság európai értékrendjét tükröző, autonómiát biztosító, a helyi demokráciát erősítő rehabilitációra van szükség.**

Ebben a helyzetben az Alkotmányhoz és a törvényi szintű keretszabályozás terén is jelentős változtatások szükségesek, amelyek a következők:

Az Alkotmányban kell megjeleníteni, hogy az **önkormányzás a választópolgárok különböző közösségeinek kollektív joga.** Garanciális jellege miatt indokolt rögzíteni, hogy **minden településen működik önkormányzat, választanak képviselő-testületet.**

A helyi önkormányzás fogalmának Alkotmányi meghatározásába vissza kell emelni **a helyi ügyek önálló, demokratikus intézésének és a helyi közhatalom lakosság érdekében való gyakorlásának követelményét;** az Alkotmányban kell meghatározni az önkormányzatok alapvető jogait.

Az Alkotmányban rögzíteni kell **az önkormányzati vagyon önálló jellegének elismerését, a nemzeti vagyonon belül az önkormányzati vagyon és az állami vagyon „egyenjóságát”, annak garanciáit.**

Fontos az önkormányzati jogok védelmét biztosító jogintézmények alkotmányi szabályozásának keretében: az önkormányzati jogok közvetlen Alkotmánybírósági védelmének biztosítása; a felterjesztési jog intézményének visszaállítása, és az érdekképviselői szervekkel való intézményesített együttműködési kötelezettség rögzítése.

Ki kell emelni az Alkotmányból azokat a rendelkezéseket, amelyek alacsonyabb jogforrási szinten szabályozható részletszabálynak tekinthetők, amelyek azért kerültek az Alkotmányba, hogy azok alkotmánybírói felülvizsgálatát ne lehessen kérni.

Deklarálni kell az államtól az önkormányzatok irányába történő feladat- és hatásköri decentralizáció általános követelményét, az így átadott feladat- és hatáskörök gyakorlásához szükséges költségvetési források biztosításának kötelezettségét.

A kötelező társulásban való önkormányzati feladatellátást kivételes eszközként, 2/3-os törvényalkotáshoz kötötten szabályozzuk.

Az önkormányzatok törvényi szintű keretszabályozásának tekintetében a résztvevők egyetértenek az alábbi elemek változtatásának szükségességével:

Önkormányzati szintenként, település típusonként **differenciáltan határozzuk meg az önkormányzati feladatokat.** Az ágazati törvényekben **meghatározzuk a kötelező önkormányzati közszolgáltatásoknak azt a minimum szintjét,** amelyet minden településen biztosítani kell.

Az önkormányzatoknak megközelítőleg azonos színvonalon kell közszolgáltatásokkal ellátni a működési területükön élőket, amelyek fenntarthatóak, működésük nem vezet tömeges eladósodásukhoz, és lehetővé teszik a helyi közösségek sajátosságainak megjelenítését a feladataik ellátása során.

Központi költségvetésben biztosított pénzügyi ösztönző **támogatással kívánjuk elősegíteni** a települések szabad társulásán alapuló, mérhetően hatékonyabb közös feladatellátását biztosító **mikro, településközi társulásokat és a kistérségi többcélú társulásokat.** **Támogatjuk az önkéntes társulást,** amely finanszírozási eszközzel ösztönözhető, de amennyiben nem kielégítő az általuk nyújtott feladatok ellátása, úgy életbe lép a kötelező társulás, valamint az állami feladat átvétel.

A települési önkormányzatok feladatait érintően **indokolt az alapfokú és esetleg a középfokú oktatás helyi közszolgáltatások körébe való visszaállítása, kiegészítő jelleggel az állami fenntartásba adás lehetőségének biztosításával.** Meg kell határozni a helyi feladatokat és hatásköröket.

A különböző szintű önkormányzatok közötti feladatátvállalás lehetőségét meg kívánjuk erősíteni azzal, hogy jogorvoslati lehetőséget biztosítunk annak a társulásnak, amelyik igényelné a feladat és hatáskör gyakorlását és rendelkezik a törvényben előírt feltételekkel, viszont a feladat és hatáskör eredeti címzettje nem járul hozzá a feladat átadásához.

Felülvizsgáljuk a közös hivatal alakítására vonatkozó szabályozás merevségét. A földrajzi, közlekedési és a korábbi településközi együttműködés figyelembevételét fontosabbnak tartjuk, mint a járások és az országgyűlési egyéni képviselői választókerület határainak sérthetlenségét. Felül kell vizsgálni a hatékonyság kérdését.

Fővárosi önkormányzati rendszerében maradjon a kétszintű önkormányzati rendszer, de finomítani kell a feladatmegosztáson. Ennek rendező elve: a kerületek a lakosságot érintő alapvető közszolgáltatásokat biztosítják; a főváros feladata a város egészét vagy több kerületet érintő ügyek (pl.: közlekedés, távfűtés, szennyvízhálózat, vízellátás, közvilágítás, temetők, hulladékkezelés, valamint a városfejlesztés koncepcionális kérdései).

Szükségesnek tartjuk egy Budapest törvény megalkotását, amely szabályozza: a kormány és a főváros viszonyát; a főváros és az agglomerációba tartozó települések kapcsolatát; a fővárosi önkormányzat és a kerületek kapcsolatát, és a forrásmegosztás szabályozását.

Szükséges kialakítani az agglomerációval kapcsolatos közös ügyek intézményesített eszközrendszerét, úgy, hogy az ne csak a peremkerületek ügye maradjon.

A résztvevők egyetértenek abban, hogy az önkormányzati vagyonra vonatkozó rendelkezések átalakítása szükséges, amelynek elemei a következők:

A nemzeti vagyon kategóriáján **belül elismerjük az önkormányzati vagyon állami vagyonnal való egyenrangúságát,** s biztosítjuk az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás teljes önállóságát, kizárva az állam általi indokolatlan, egyoldalú vagyonelvonás lehetőségét.

A feladatváltozással együtt járó vagyonmozgást felülvizsgáljuk – az érintettek megállapodásának hiányában – a bíróság döntjön.

Az önkormányzati hitelfelvétel szabályait oly módon határozzuk meg, amely alapján a hitelfelvételt – kormányzati engedélyhez való kötése helyett – **egyértelmű hitelfelvételi korlát-szabályozás tege kiszámíthatóvá, ellenőrizhetővé.**

Az államigazgatási feladatok önkormányzatok általi ellátásának költségeit az állam biztosítsa, ne csak a kormány által szükséges mértékűnek minősített költségvetési támogatás folyósítása legyen a központi költségvetés kötelezettsége.

A szervezet és a működés szabályozása:

Megszüntetjük a polgármester két ülés közötti - testület helyetti - szinte korlátlan döntéshozatali lehetőségét.

Megszüntetjük annak törvényi lehetőségét, hogy nem képviselőt is megválaszthasson a testület alpolgármesternek.

A megválasztható alpolgármesterek számát a település nagyságához, szerepköréhez igazodóan korlátozni indokolt.

A jegyző polgármester által gyakorolható kinevezési jogát indokolt a testülethez (vissza) telepíteni.

Az önkormányzatok törvényességi felügyeletére szükség van. A felügyeleti eszközök egy részét indokolt a szabályozásból kiiktatni. **Megszüntetjük a kormány megbízott aktuspótlási jogát a rendeletek és a határozatok tekintetében, helyette a bíróságok számára kell a kötelező döntés pótlására lehetőséget biztosítani. Hatályon kívül helyezzük a felügyeleti bíróság intézményét, a kormány megbízott javaslatának kötelező megtárgyalását előíró jogszabályi rendelkezést.**

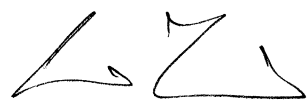
Az önkormányzati közigazgatás személyi állománya:

Megszüntetjük a közzolgálat politikai elitnek való megalázó alávéttségét. A szakmaiság helyreállítását követően visszaállítjuk a közzolgálat munkavállalóinak foglalkoztatási biztonságát. A jogviszony megszüntetési okai közül a bizalomvesztést hatályon kívül helyezzük, a méltatlanság és a szakmai alkalmatlanság megállapításának objektív szempontjait jogszabályban rögzítjük.

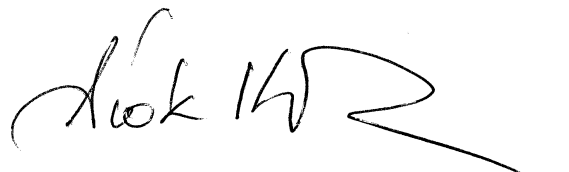
Biztosítjuk, hogy a vezetői munkakörben foglalkoztatottak szakmai teljesítményük alapján nyerjék el megbízatásukat.

Objektív kritériumokon alapuló, hatékonyságot növelő, teljesítmény-centrikus bérezési rendszert vezetünk be, növeljük az illetményalapot.

Budapest, 2013. április 03.

Magyar Szocialista Párt
képviselőtében

Szövetségben, Együtt Magyarorszáért Párt
képviselőtében

Demokratikus Koalíció
képviselőtében

Magyarországi Szocialista Demokrata Párt
képviselőtében